

Gospodarske stvari.

Zavarovalna zadruga.

(Dalje.)

Jaz si predstavljam tukaj zavarovalno zadrugo, ustanovljeno na podlagi § 1. postave z dne 9. uprila 1873 drž. zak. št. 70 in sicer iz vzroka, ker bode zadruga ustanovljena v namen, da pomaga svojim udom vsled vzajemnosti si prigospodariti oskrb za slučaj onemoglosti za delo in zaslužek, dalje je gotovo to gospodarstvo, da si zavaruje kmetovalec svojo živino zoper nezgode in bolezni in svoje polje zoper škodo po toči. Ker pa ravno to, da si kmetovalec z malimi sredstvi preskrbi boljšo bodočnost, da se obvaruje škode pri živini in na polji, spada h gospodarstvu, spada po mojemu mnenju ta zavarovalna zadruga pod združno postavo, in upam, da ne bode delala c. kr. vlada uredničenju te zadruge zaprek. Sicer pa bode ta zavarovalna zadruga prva v Avstriji in vsled tega mislim, da se pod drugo kakor pod združno postavo postaviti ne da.

V smislu § 13 zadržanih pravil se zavaruje pri namerovani zadrugi:

1. ljudje, in sicer oni, kateri se bavijo s poljedelstvom; 2. domača koristna žival; in 3. vsi poljski in vinogradski pridelki zoper škodo po toči.

Pri tem sestavljanju računa služili so mi statistični uradni podatki. Vzel sem pa ozemlje, koder bivajo Slovenci in to je: Kranjsko, Istrijo, Spod. Štajarsko in Spod. Koroško. Sedaj se bodemo bavili z zavarovanjem poljedelcev. Poglejmo, kako bi izgledal račun, če bi pristopili k naši zadrugi vsi Slovenci.

Pri zadnjem ljudskem štetju se je dalo Slovencev vpisati 1.394.612. Vzel pa sem jaz tukaj kakor pri vseh podatkih okroglo število, tukaj toraj 1.400.000 Slovencev. Od teh se bavi 75% s poljedelstvom, torej je med Slovenci 1.050.000 kmetovalcev ali $\frac{3}{4}$ vseh prebivalcev.

Ker pa pridejo tukaj v poštev le oni poljedelci, kateri stojijo pri vstopu k zadrugi v starosti od 14—60 let, bavili se bomo le s to določeno starostjo kmetovalcev.

Poprečno živi kmetijskih ljudi od 1—14 leta starosti 27%. Od 14—30 leta starosti 27%. Od 30—40 leta starosti 13%. Od 40—50 leta starosti 12%. Od 50—60 leta starosti 10% in od 60 leta starosti naprej pa njih živi 11%, po tem takem je v starosti od 14—16 leta 62% vseh kmetovalcev na Slovenskem, kar da 651.000 ljudi, kateri morejo kot udje k naši zavarovalni zadrugi pristopiti.

Na podlagi teh števil, nam bode sedaj lahko izračunati, koliko da bi znašali dohodki in stroški, ako bi pristopili vsi gori omenjeni poljedelci k naši zadrugi in da vplačajo v pravih predpisano vstopnino, deleže, in da vplačujejo v pravih določeno letno zavarovalnino. (Dalje pride.)

Posojilnica v Križevcih pri Ljutomeru

ni dobila v postavi z dne 11. junija 1894, kot dopolnilni postavi k oni z dne 1. junija 1889, drž. zak. št. 91 zajamčenih olajšav pri kolekovanju zadolžnih pisem itd.

Ako celo zadevo nepristransko presodimo, se lahko prepričamo, da cela stvar ne izvira iz kake mržnje oblastev, ampak tem je strogo zabičano čuvati, da se izvršujejo državni finančni zakoni, a gori omenjen zakon 1889 (oziroma 1894) ravno izrecno določuje, da po § 1. all. 5. le one posojilnice, »kateri čisti svoj dobiček cel prilagajo rezervnemu zakladu, brez da bi udi dobivali kake koli deleže«, da le te imajo pravico do tam navedenih ugodnostij kolekovanja dolžnih pisem po lestvici I. in dr. Čez ta državni zakon pač ne sme iti podrejena oblast, in mora odkloniti vsako v postavi neopravičeno zahtevo. Ker bi proti odloku c. kr. fin. okraj. ravnateljstva Maribor, 8. marca 1900 št. 2758 ugovor bil le potrata časa in denarja, ostaja križevski posojilnici ta dvojna pot:

I. Ako pridrži § 12 svojih pravil, vsled katerega se vsako leto 40% čistih dohodkov izloči v kake dobrodelne namene, tedaj morajo delovati ali z menicami na 6 mesecev po lestvici I, ali pa z dolžnimi pismi, tudi če hočejo z nedoločenimi obroki po lestvici II. Podaljšanja teh pisem potem ni treba. Za

poročstvo na zadolžnicah velja posebej kolek po lestvici II. Ako udi zahtevajo sodnijsko veljavnih potrdil o plačanih obrestih in vrtnih posojilih, se morajo tudi ta potrdila kolekovati po lestvici II. Kolekovanj mora biti tudi večina vlog na urade.

II. Če pa teh bremen nočejo, naj spreminijo v izvanrednem obnem zboru dotični svoj § v smislu omenjene postave iz leta 1899. Ugodnosti po ti postavi so jako zdatne, uradovanje mnogo olajšano, dotlej pa naj ne prenehajo z delovanjem, ali naj kaj začnejo po prvem (I.) načinu.

Iz lastne skušnje svetujem vsem farnim posojilnicam sledeče: Deleži naj bodejo mali, ali ti naj se po pravih obrestujejo, in sicer po navadni obrestni meri za vloge. Naj se nadalje (ne v pravih, samo v obnem zboru) določi, da se obresti izplačujejo v teku 6 tednov po obnem zboru, a slej v povoljno porabo odbora zapadejo. Ker društveniki teh obrestnih krajarjev navadno ne zahtevajo, preostaja vsako leto odboru svotica za dobrodelne namene. Recimo: Društvo šteje 200 udov, vsaki ima vplačan po eden delež z 6 gld., znaša to na leto po 5%: 60 gld., ki se pred sklepom upravnega leta izločijo iz društvenega imetja. Najsi tudi ubožniši udi zahtevajo svoje deležne obresti, kar njim ni zameriti, bode vsaj 40 gld. tudi naši mali farni posojilnici preostajalo za dobrodelne namene.

Probatum est! To ni goljufija, postavi sicer se izognemo, a ravnamo vendar postavno! F. S. Šegula.

Loterijske številke.

Gradec: 26. maja 1900. 12, 22, 59, 70, 9
Dunaj: » » » 39, 19, 61, 57, 20

Slovenci, Slovenke!

podpirajte „Našo stražo“;

pristopajte k „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

Štajarski Slovenci,

dajte za mariborsko šolo

Karol Tratnik,

izdelovatelj cerkvenega orodja in pa posode stolne nlice št. 1. v Mariboru, Domgasse Nr. 1

Priporoča se preč. duhovščini za naročila cerkvenih orodij:

monštranc, kelihov, ciborijev, lestencev, križev, svečnikov, itd. v različnih zlogih, katere prav lepo in trpežno izdeluje.

Staro cerkveno orodje prav dobro popravljam, poslatim ali posrebrim v ognji.

Za vse svoje izdelke jamčim, priznalna pisma naročnikom na razpolago.

☛ Svoji k svojim. ☛

Primerna birmska darila!

Molitvenike

v obeh deželnih jezikih, različno vezane, od 25 kr. naprej priporoča v mnogobrojni izbiri 1-2

A. Platzer,

trgovec s papirjem, pisalnim orodjem, z molitveniki in šolskimi knjigami. — V Mariboru, Gosposka ulica št. 3.

Gips poljski malec

najboljše gnojilo, priporoča znani

M. Berdajs v Mariboru. 3

Trakove iz gumija

za požlahtnjevanje trt, priporoča

M. Berdajs v Mariboru. 3

Fotografski zavod v Mariboru

je najstarejši

Henrika Krapeka,

☛ v Fritsch-evi vili ☛
Badgasse št. 11.

Dohod k vili skoz Grabengasse, Bad- in Fabriksgasse.

☛ Priporoča fotografska dela vsake vrste od medajlonove do človeške velikosti, ter vse najboljše in najhitreje izvršuje.